

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-1-67
Karar Sayısı : **16-02/29-8**
Karar Tarihi : 14.01.2016

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: Harun GÜNDÜZ, Metin DEMİRCİ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Erolpet Akaryakıt Teks. Taş. Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Kurtuluş Mah. E-5 Karayolu Cad. No:148 Yeşilköy Dört Yol/Hatay

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım Pazarlama A.Ş.
Fatih Mah. Yakacık Cad. No:24 Ortadağ Sancaktepe/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım Pazarlama A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Kanun'u ve 2002/2 sayılı Tebliğ'i ihlal ettiği iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; 01.06.2007 tarihli sözleşmeyle başvuruya konu akaryakıt istasyonu üzerinde Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş. (STARPET) lehine tesis edilen 15 yıl süreli intifa hakkının STARPET tarafından kaldırılmadığı ifade edilerek, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2002/2 sayılı Tebliğ) ihlal edilmesi nedeniyle gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 04.09.2015 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 27.10.2015 tarihli ve 2015-1-67/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 03.11.2015 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Konuya ilişkin karar uyarınca düzenlenen 04.01.2016 tarihli ve 2015-1-67/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
  - Erolpet Akaryakıt Teks. Taş. Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti. (EROLPET) ile STARPET arasındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisnadan yararlanmadığı,
  - Söz konusu dikey ilişkinin, 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden halihazırda yararlanmadığı,
  - Dosya konusu dikey anlaşmaya 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınmayacağı,
  - Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içinde aralarındaki dikey ilişkiyi sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesinin uygun olacağı

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Dosya Konusu Dikey Anlaşmaya Yönelik Bulgular

- (5) Yapılan başvuruda özetle;
- Hatay ili, Dört Yol ilçesi, Çaylı Köyü, Beylerbeyi Yurdu, 1606 parselde kayıtlı akaryakıt istasyonu üzerinde 01.06.2007 tarihinde STARPET lehine 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,
  - Gayrimenkulün 05.03.2013 tarihinde EROLPET'in kurucusu İbrahim EROĞLU'nun mülkiyetine geçtiği ve halihazırda da söz konusu akaryakıt istasyonunun malikinin İbrahim EROĞLU olduğu,
  - EROLPET ile STARPET arasında anılan istasyonda bayilik faaliyeti yürütülmesi hususunda 30.03.2013 tarihinde bir yıl süreli bayilik sözleşmesi imzalandığı, ancak lisans işlemlerinin STARPET tarafından zamanında yapılmadığı için bayilik sözleşmesinin EROLPET tarafından feshedildiği,
  - STARPET'e noter kanalı ile ihtarname gönderildiği halde kötü niyetli olarak intifayı kaldırmamakta ısrar ederek EROLPET'i mağdur ettiği, ayrıca STARPET'in EROLPET'e karşı Mersin Asliye Ticaret Mahkemesinde tazminat davası açtığı,
  - Taşınmaz üzerindeki intifa hakkının 4054 sayılı Kanun, 2002/2 sayılı Tebliğ ve Rekabet Kurulu kararları çerçevesinde geçersiz hale geldiği
- iddia edilerek, ilgili mevzuatı ihlal etmesi nedeniyle STARPET hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.
- (6) Anılan başvuruya ilişkin olarak STARPET tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 15.12.2015 tarihinde giren yazıda ise özetle;
- STARPET ile EROLPET arasında mevcut olan uyuşmazlıkların Mersin 1. Asliye Ticaret Mahkemesinde 2014/520 E. sayılı dava ve Dört Yol Sulh Hukuk Mahkemesinde 2013/857 E. sayılı dava ile derdest olduğu ve yargılamanın devam ettiği,
  - Dört Yol Sulh Hukuk Mahkemesindeki davanın EROLPET'in bayilik sözleşmesini haksız yere feshetmesi ve buna rağmen istasyonu tahliye ve teslim etmemesi üzerine açıldığı,
  - Mersin 1. Asliye Ticaret Mahkemesindeki davanın; istasyona STARPET tarafından yapılan yatırım bedelinin, sözleşmenin feshinden kaynaklanan cezai şart bedelinin, sözleşmeden doğan borçların ve kar mahrumiyetine ilişkin bedellerin ödenmesi talebiyle açıldığı, söz konusu davanın EROLPET ile istasyonun eski işleticilerinden Ertan Petrol Demir Kömür Nak. Tic. Ltd. Şti. (ERTAN PETROL) ile Turkaygaz Akaryakıt Teks. Nak. İnş. San. Tic. Ltd. Şti'ye (TURKAYGAZ) karşı açıldığı,
  - 01.11.2006 tarihinde ERTAN PETROL ile beş yıl süreli bayilik ilişkisi kurulduğu, istasyon üzerinde STARPET lehine 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği, ERTAN PETROL'e 225.000 litre akaryakıtın yatırım olarak verildiği ve istasyona çeşitli yatırımlar yapıldığı,
  - Buna karşılık ERTAN PETROL'ün ticari faaliyetlerini sonlandırması üzerine 03.03.2009 tarihinde TURKAYGAZ ile beş yıl süreli bayilik sözleşmesinin imzalandığı, bu sözleşmenin de feshedilmesi üzerine 30.03.2013 tarihinde EROLPET ile bir yıl süreli bayilik sözleşmesinin imzalandığı, EROLPET'in de bayilik sözleşmesini haksız yere feshederek başka bir dağıtım firmasıyla anlaştığı,

- İntifanın kaldırılması için EROLPET'in kendilerine tapuda doğacak masrafları ödemediği gibi vekaletname çıkarılması için vekil ismi de vermediği

ifade edilmiştir.

I.2. Değerlendirme

- (7) Akaryakıt sektöründe uygulanan dikey anlaşmalara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Tebliğ çerçevesinde Kurulumuz ile Danıştay tarafından alınan çok sayıda karar ile sabit olduğu üzere, bayilik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğünün süresine etki eden intifa sözleşmeleri ve kira sözleşmelerinin tamamı tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmektedir. Yine yerleşik kararlarında Kurulumuz, bu tür sözleşmelerin yapıldıkları tarihten itibaren en fazla beş yıl süre ile 2002/2 sayılı Tebliğ'de düzenlenen grup muafiyetinden yararlanabileceğine ve bu tarihten sonra muafiyet koşullarının ortadan kalkacağına; bu sürelerin hitamından itibaren intifa hakkı çerçevesinde bayilerin yeniden sözleşme yapmaya zorlanması halinde 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işlem başlatılacağına ilgili taraflara bildirilmesine karar vermiştir.
- (8) Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, söz konusu istasyon üzerinde faaliyet göstermek amacıyla 01.11.2006 tarihinde ERTAN PETROL ile STARPET arasında beş yıl süreli bayilik sözleşmesinin imzalandığı, 01.06.2007 tarihinde STARPET lehine 15 yıl süreli intifa hakkı tanındığı, 03.03.2009 tarihinde TURKAYGAZ ile beş yıl süreli bayilik sözleşmesinin imzalandığı, 30.03.2013 tarihinde EROLPET ile STARPET arasında bir yıl süreli bayilik sözleşmesinin imzalandığı, buna rağmen bayilik sözleşmesinin EROLPET tarafından feshedildiği anlaşılmaktadır.
- (9) 2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin olarak çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un (Kılavuz) 35. paragrafında "...Taraflar arasındaki, rekabet yasağı içeren bayilik, işleticilik, tedarik vb. sözleşmeler ile birlikte bu sözleşmelerin süresine etki eden intifa, tapuya şerh edilmiş kira, ekipman gibi sözleşmelerin hepsinin ortadan kalktığı tarih ise, rekabet yasağının sona erme tarihi olarak değerlendirilecektir. Bayilik, işleticilik, tedarik vb. sözleşmeler sürmekteyken intifa, kira, ekipman vb. sözleşmelerin sona erdirilmesi veya tam tersine; intifa, kira, ekipman vb. sözleşmeler sürmekteyken mevcut bayilik, işleticilik, tedarik sözleşmeleri sona erdirilerek bu nitelikte yeni bir sözleşme yapılması hallerinde dikey ilişkinin kesintiye uğramadığı kabul edilecek ve beş yıllık süre bu doğrultuda hesaplanacaktır. ..." hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla, söz konusu istasyon üzerinde dağıtıcının sahip olduğu intifa hakkı dikey anlaşmadaki rekabet etmeme yükümlülüğünün süresine etki ettiğinden, intifa hakkının sona erme tarihi rekabet yasağının sona erme tarihi olarak değerlendirilecek ve dikey anlaşma, taraflar arasında süregelen rekabet yasağına başlangıç teşkil eden ilk anlaşmanın (bayilik sözleşmesi) yapıldığı tarihten itibaren en fazla beş yıl süre ile 2002/2 sayılı Tebliğ'de düzenlenen grup muafiyetinden yararlanabilecektir.
- (10) Bununla birlikte belirli koşulların varlığında, ilgili dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde düzenlenen istisna kapsamında kabul edilmesi ihtimal dâhilindedir. Ancak bir dikey anlaşmanın anılan Tebliğ'in ilgili maddesinde öngörülen istisna hükmünde kabul edilebilmesi için, dikey anlaşmanın kurulduğu andan itibaren malik ile işletici arasında herhangi bir hukuki veya iktisadi bağlantının bulunmaması gerekmektedir.
- (11) Bu çerçevede taraflar arasında kurulan dikey ilişkinin, kurulduğu tarih itibarıyla söz konusu istasyonda faaliyet gösteren bayi ile malikin ilişkili olması sebebiyle, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen istisna hükmü kapsamında olmadığı; ayrıca dosya konusu istasyonun yeni bir istasyon niteliği de taşıması nedeniyle Kurulumuzun

16-02/29-8

yerleşik kararlarında ortaya koymuş olduğu koşulları karşılamadığı ve dikey anlaşmaya bireysel muafiyet de tanınamayacağı değerlendirilmektedir.

- (12) Yukarıda açıklanan nedenlerle EROLPET ile STARPET arasındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen istisna hükmünden ve halihazırda 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanamadığı ayrıca dosya konusu dikey anlaşmaya 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınamayacağı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (13) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;
1. Erolpet Akaryakıt Tek. Taş. Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti. ile Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım Pazarlama A.Ş. arasındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 5. maddesi kapsamında istisna hükmünden yararlanmadığına OYBİRLİĞİ ile,
  2. Söz konusu dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanmadığına OYBİRLİĞİ ile,
  3. Dosya konusu dikey anlaşmaya 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınamayacağına OYBİRLİĞİ ile,
  4. Bu nedenle, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren 30 (otuz) gün içinde aralarındaki dikey ilişkiyi sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun uyarınca işlem başlatılacağı yönünde aynı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine OYÇOKLUĞU ile

karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

(14.01.2016 tarihli ve 16-02/29-8 sayılı Kurul Kararı)

Kurulun 14/01/2016 Tarih ve 16-02 Sayılı Toplantısında görüşülen ve Starpet Garzan Akaryakıt Dağıtım Pazarlama A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Kanun'u ve 2002/2 sayılı Tebliği ihlal ettiği iddiasına yönelik olarak düzenlenen rapor ve incelenen dosya kapsamına göre *Kurul'ca alınan kararın 4. Maddesindeki tarafların aralarındaki dikey ilişkiyi 30 gün içerisinde sonlandırmaları aksi takdirde haklarında 4054 sayılı kanun uyarınca işlem başlatılacağı yönünde aynı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca görüş bildirilmesi kısmına aşağıdaki gerekçelerim nedeniyle karşıyım.*

Bilindiği üzere Kurul'un 28.03.2013 tarih ve 13-17/243-118 sayılı kararıyla ilgili olarak Ankara 15. İdare Mahkemesi'nin verdiği 22/04/2014 tarih ve 2014/501K. Sayılı kararında

“...müdahil tarafa tek taraflı yetki verildiği hem davacı lehine bireysel muafiyet tanındığı hem de bireysel muafiyetin gerçekleştirilmesi için 60 günlük anlaşma şartı getirildiği, bu şekilde müdahil tarafça anlaşmama hakkı verilerek bireysel muafiyetin gerçekleştirilmesi için 60 günlük anlaşma şartı getirildiği, bu şekilde müdahil tarafça anlaşmama hakkı verilerek bireysel muafiyetin uygulanmamasının önünün açıldığı, dava konusu işlemin ikinci kısmında zaten müdahil tarafa üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden kısmını ödeyerek anlaşmayı sona erdirmeye imkânı tanındığı, müdahil tarafça yatırım bedeli ödenerek anlaşmanın sonlandırılacağı, böyle bir hakkın verildiği bir durumda ayrıca müdahil tarafa anlaşmayarak bireysel muafiyetin sona erdirebilmesinin önünün açılmasının davacı tarafından yatırım bedelini alamaması sonucunu doğuracağı, bu durumun ise hakkaniyete aykırı olacağı anlaşıldığından, dava konusu işlemin anılan kısmında hukuka uyarlık bulunmadığı” hükmedilmiştir.

İşbu dosyada da 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyeti ile bireysel muafiyetten yararlanma ve uygulanma imkânı bulunmadığına karar verilen ancak 2007’ den beri uygulanana gelen ve 2013 yılında meydana gelen değişikliklere bağlı oluşan sorunlardan kaynaklanan ihtilaflarla alakalı olarak Mersin ve Dörtüyl Mahkemelerinde davaların açıldığı bir dosya ile ilgili olarak Kurul’ca 4054 sayılı kanunun 9. Maddesinin 3. Fıkrası uyarınca gerekçeli kararın tebliğ tarihinden itibaren 30 günlük süre verilerek ilişkiyi sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde Kurumca işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesi kararı verilmiştir.

Tarafların 30 gün içinde aralarındaki dikey ilişkiyi sonlandırmalarına yönelik olarak Kurul’ca alınan karar Ankara 15. İdare Mahkemesi’nin verdiği hükümlerle benzer nitelik taşımakta ve anılan kararda belirtildiği şekilde taraflardan birine anlaşmama ya da aralarında var olan alacak ilişkilerini yok sayma ya da taraflardan birini diğerine avantajlı hale getirebilecek sonuçları havi bulunmaktadır.

Sonuç olarak Kurul’un taraflar arasındaki uzun yıllara sari sözleşmeler karşısındaki Rekabet Hukuku açısından durumlarını tespit eden kararından sonra tarafların aralarındaki alacak haklarına tesir edecek şekilde mevcut durumu ile halen yargıda devam eden birden fazla uyuşmazlık konularını göz ardı ederek “...taraflar aralarındaki anlaşmazlığı 30 gün içinde gidermeleri, aksi takdirde...” şeklinde karar alması hakkaniyete uygun bulunmamakta ve bu kararın bu haliyle uygulamaya konulması halinde tarafların hak ve alacaklarını ihlal eder nitelikte sonuçlar doğurabileceği düşünülmektedir.

Bahse konu gerekçeler nedeniyle de anılan karara karşı oy kullanmamız gerekmiştir.

Fevzi ÖZKAN
Kurul Üye